

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2015/682

z 29. apríla 2015

o monitorovaní prítomnosti chloristanu v potravinách

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) Chloristan sa vyskytuje prirodzene v životnom prostredí, v nánosoch dusičnanov a potaše a môže sa tvoriť v atmosfére a preniknúť do pôdy a podzemnej vody. Takisto sa vyskytuje ako látka znečisťujúca životné prostredie v dôsledku používania dusičnanových hnojív a výroby, používania a zneškodňovania chloristanu amónneho používaného v raketových pohonných hmotách, výbušnínach, ohňostrojoch, svetliciach a nafukovačoch airbagov a v iných priemyselných postupoch. Chloristan sa takisto môže tvoriť pri rozkladaní chlórnanu sodného používaného na dezinfekciu vody a môže znečisťovať vodné zdroje. Voda, pôda a hnojivá figurujú ako potenciálne zdroje znečistenia potravín chloristanom.
- (2) Vedecká skupina pre kontaminanty v potravinovom reťazci (ďalej len „skupina CONTAM“) Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) poskytla vedecké stanovisko k rizikám pre verejné zdravie súvisiace s prítomnosťou chloristanu v potravinách⁽¹⁾. Skupina CONTAM dospela k záveru, že chronické dietetické vystavenie chloristanu môže predstavovať problém, predovšetkým v prípade vysokej miery konzumácie v mladších vekových skupinách obyvateľstva s miernym až stredným nedostatkom jódu. Navyše je možné, že krátkodobé vystavenie chloristanu predstavuje problém vzhľadom na dojčené deti a malé deti s nízkou mierou konzumácie jódu.
- (3) Skupina CONTAM zastáva názor, že sú potrebné ďalšie údaje o výskyte chloristanu v potravinách v Európe, predovšetkým v zelenine, potravinách na počiatočnú výživu dojčiat, mlieku a mliečnych výrobkoch, aby bolo možné znížiť mieru neistoty v posúdení rizika. Vysoké úrovne sa zistili v čeľadi *Cucurbitaceae* a listovej zelenine, predovšetkým v prípade zeleniny pestovanej v skleníkoch/fóliovníkoch. Nie sú dostupné dostatočné údaje o prítomnosti chloristanu v potravinách, predovšetkým vo vzorkách potravín odobratých po 1. septembri 2013. Analýza zameraná na prítomnosť chloristanu v pitnej vode by podľa možnosti mala zahŕňať aj pitnú vodu, na ktorú sa nevzťahuje vymedzenie pojmu potravinu v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²⁾. Od 1. septembra 2013 sa zaviedli opatrenia na zmiernenie rizika a údaje o chloristane vyplývajúce z následne odobratých vzoriek lepšie odrážajú zásadu „také nízke riziko, aké je v rámci možností dosiahnuteľné“ podľa osvedčených postupov (napr. používanie hnojív s nízkym obsahom chloristanu) a súčasného výskytu chloristanu v potravinách.
- (4) Preto je vhodné odporučiť monitorovanie prítomnosti chloristanu v potravinách.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by s aktívnou pomocou prevádzkovateľov potravinárskych podnikov mali monitorovať prítomnosť chloristanu v potravinách a predovšetkým v:

a) ovocí, zelenine a spracovaných výrobkoch z nich vrátane džúsov;

⁽¹⁾ Skupina CONTAM úradu EFSA (Vedecká skupina pre kontaminanty v potravinovom reťazci úradu EFSA), 214. Vedecké stanovisko k rizikám pre verejné zdravie súvisiace s prítomnosťou chloristanu v potravinách, predovšetkým v ovoci a zelenine. Vestník EFSA (*EFSA Journal*) 2014; 12(10):3869, 106 s., doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1).

- b) potravinách na osobitné výživové účely určených pre dojčatá a malé deti, ako sa vymedzuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 ⁽¹⁾;
- c) sušených bylinkách a koreninách, čaji, bylinkových a ovocných čajoch;
- d) nápojoch vrátane pitnej vody.

2. Členské štáty by mali v záujme zaručenia reprezentatívnosti vzoriek, ktoré sa odobrali z dotknutej šarže, dodržiavať v prípade listovej zeleniny postup odberu vzoriek stanovený v prílohe k nariadeniu Komisie (ES) č. 1882/2006 ⁽²⁾ a v prípade iných potravín spadajúcich do rozsahu nariadenia Komisie (ES) č. 333/2007 ⁽³⁾ postup stanovený v časti B prílohy k nariadeniu (ES) č. 333/2007.

3. Spoľahlivé výsledky vyplývajú z tejto metódy analýzy:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – Version 7.1“ (Rýchla metóda analýzy reziduí vysoko polárnych pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu zahŕňajúca simultánnu extrakciu metanolom a určením LC-MS/MS – metóda QuPPE – verzia 7.1). Metóda je dostupná na stiahnutie na adrese: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf.

Ďalej je potrebné oboznámiť sa s obsahom článku Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS (Analýza chloristanu vo vzorkách potravín rastlinného pôvodu pri uplatnení metód QuPPE a LC-MS/MS), v ktorom sa opisuje, ako je potrebné začleniť chloristan ako látku znečisťujúcu životné prostredie do uvedenej multireziduálnej metódy QuPPE. Článok je dostupný na adrese: <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>.

Cieľová hodnota kvantifikačného limitu (LOQ) by sa mala určiť na maximálne 2 µg/kg pri analýze chloristanu v potravinách pre dojčatá a malé deti, na 10 µg/kg v ostatných potravinách a na 20 µg/kg v sušených bylinkách, koreninách, čaji a bylinkovom a ovocnom čaji.

4. Členské štáty by s aktívnou pomocou prevádzkovateľov potravinárskych podnikov mali vykonávať vyšetrenia určené na identifikáciu faktorov vyplývajúcich z prítomnosti chloristanu v potravinách. V situáciách, keď sú tieto faktory relevantné, je vhodné vykonávať predovšetkým analýzy prítomnosti chloristanu v hnojivách, pôde a vode určenej na zavlažovanie a spracúvanie.

5. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa výsledky analýz poskytovali pravidelne a najneskôr do konca februára 2016 úradu EFSA vo formáte na predkladanie údajov, ktorý stanovil úrad EFSA, v súlade s požiadavkami v usmerneniach úradu EFSA o štandardnom opise vzorky (SSD) pre potraviny a krmivá ⁽⁴⁾ a dodatočnými osobitnými požiadavkami úradu EFSA týkajúcimi sa podávania správ.

V Bruseli 29. apríla 2015

Za Komisiu
Vytenis ANDRIUKAITIS
člen Komisie

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 z 12. júna 2013 o potravinách určených pre dojčatá a malé deti, potravinách na osobitné lekárske účely a o celkovej náhrade stravy na účely regulácie hmotnosti a ktorým sa zrušuje smernica Rady 92/52/EHS, smernica Komisie 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 (Ú. v. EÚ L 181, 29.6.2013, s. 35).

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1882/2006 z 19. decembra 2006, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na úradnú kontrolu hladiny dusičnanov v určitých potravinách (Ú. v. EÚ L 364, 20.12.2006, s. 25).

⁽³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 333/2007 z 28. marca 2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hladín olova, kadmia, ortuti, anorganického cínu, 3-MCPD a polycyklických aromatických uhľovodíkov v potravinách (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 29).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/submitdata.htm>.